

Ladbyvej

Rapport for mindre forundersøgelse forud for bebyggelse

Jnr.nr NÆM 2007:159

Mindre forundersøgelse forud for byggemodning. I nordlige del af arealet spor af brandtomt med både alm. mursten og munkesten. I sydlige del af arealet fremkom en affaldsgrube med dyreknogler. Over affaldsgrube fandtes i kulturlag skår af keramik fra middelalder og renæssance.

Undersøgelsens baggrund

Ladbyvej 51a er beliggende i den historiske landsby, Ladby, der har kirkeruin og bevaret landsbyforte, og er registreret som kulturarvsareal. Nordøst for Ladby er i forbindelse med grusgravning fundet en jordfæstegrav fra yngre romersk jernalder med lerkar, to fibler af guld med indfattede sten, to fingerringe af jern samt glasperler. Nærved er opsamlet et romersk drikkebæger, som formodentlig har relation til graven.

Ladbyvej 51a, der skal bebygges, tænkes opdelt i to parceller, en nordlig og en sydlig, der deles af en markvej. Denne prøvegravning gælder den nordlige del, et areal på ca. 600 m².

Prøvegravningen fandt sted fra 22. til 25. februar og udførtes af arkæolog Kim Christoffersen, Næstved Museum. Maskinfører var Harry Hansen fra HRJ Service. Ansvarlig leder var museumsinspektør Birgitte Borby Hansen, Næstved Museum.

Topografi

Ladby er beliggende i en lavning i et lettere kuperet område, få km nordvest for Næstved og Herlufsholm.

Ladbyvej 51a er beliggende i den sydøstlige del af landsbyen, kun ca. 150 m sydøst for den bevarede landsbyforte. Mod nordøst kan man se op til den højtbeliggende kirkeruin, ca. 500 m borte.

Det undersøgte areal henlå på tidspunktet for undersøgelsen som ubebygget grund med græs/ukrudt, bortset fra et stort gammelt træ i det sydvestlige hjørne. Arealet afgrænses mod nord af naboejendom, mod øst af åbne marker, mod syd af markvej og mod vest af Ladbyvej.

Metode

Der blev anvendt en 4 tons gravemaskine med planerskovl til at trække mulden af under overvågning. Der blev i alt udlagt 3 parallelle prøvegrøfter over arealet i retning N-S. Grøfterne var af 1,30 meters bredde (skovlbredde) og af 14 –21 meters længde. I den sydlige ende af grøft 2 blev foretaget en mindre udvidelse for at forfølge anlæg. Afstanden mellem de parallelle grøfter var 5-6 meter.

På grund af kabel i 50 – 70 cm's dybde kunne der ikke graves til undergrund fra 5 – 10 meter i grøft 1, målt fra nord mod syd (se endvidere skitse).

De fremkomne fyldskift (A1- A3) blev alle tegnet i plan og snit.

Grøfter og anlæg blev indmålt med håndholdt GPS (LMK 133-139), en mindre usikkerhed må følgelig påregnes. Grøfter er indmålt med et punkt i midten i nord, og et punkt i midten i syd. Anlæg er indmålt med et punkt i midten.

Der er endvidere fremstillet en skitse med grøfter og fremkomne strukturer.

Undersøgelsens resultater

Et opfyldslag med stabilgrus og bygningsaffald, der kan ses i alle 3 grøfter, er formentlig underlag for et ældre vejforløb, brugt af biler der skulle til det gamle teglværk mod øst (se skitse).

I grøft 1 og 2 sås nordligst i grøfterne et tydeligt afgrænset, sodet lag med bygningsrester, som en brandtomt. Der sås både alm. mursten og munkesten, samt natursten i det sodede og sort granulerede lag af ca 20 cm's tykkelse. Laget fremkom i 25-30 cm's dybde.

Der fremkom kun 3 anlæg, alle i grøft 2. Anlæg 1 og 2 tolkes som rester af ubestemmelige nedgravninger. Der ses lidt trækulsnister i de let muldede anlæg (se T1). Anlæg 3 blev ikke fuldt afgrømt, blandt andet pga. kabelføring. Et snit i en del af anlægget viste, at der var tale om en affaldsgrube med spredte dyrekogler. Anlæggets form viste, at der muligvis er tale om flere affaldsgruber oven i hinanden.

I gammelt kulturlag, op til 30-40 cm over A3, i ca. 50 cm's dybde, fandtes spredte keramikskår, tegl og dyrekogler.

Keramikken var hovedsageligt renæssance, skår af stjørtpotter, jydepotte og hornbemalet keramik, samt indvendigt glaseret keramik. Et enkelt skår af et gråbrændt kuglekar kunne dateres til middelalder. Endvidere fandtes et stykke af en munkesten, samt stumper af tagtegl.

Der fandtes ikke keramik eller tegl i den underliggende affaldsgrube A3, og denne synes ikke umiddelbart at have tidsmæssig forbindelse med det overliggende kulturlag.

Det blev ikke skønnet nødvendigt at udføre yderligere undersøgelser på denne nordlige del af Ladbyvej 51a, og Næstved Museum betragter undersøgelsen her som tilendebragt.

Fremtidigt arbejde

Næstved Museum afventer prøvegravning af den sydlige del af Ladbyvej 51a, hvor der i øjeblikket er midlertidig beboelse og opbevaring.